

РЕШЕНИЕ

№ 372

гр. София, 20.01.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 29 състав,
в публично заседание на 21.12.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Величкова

при участието на секретаря Кристина Българиева, като разгледа дело номер **13393** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 126 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс във вр. с чл. 68 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр./

Образувано е по жалба, депозирана от министъра на правосъдието против Решение № 486 от 30. 09. 2019 г., постановено от Комисията за защита от дискриминация /КЗДискр., Комисията/, в частта, с която КЗДискр.:

е установила, че с издаването на своя Заповед № ЧР 05-107/ 29. 03. 2018 г. министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗДискр. за периода на действие на Заповедта, както по отношение на жалбоподателите, така и по отношение на всички лица - намиращи се в сравнимо-сходно положение с тях;

е установила, че с издаването на своя Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г. министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗДискр. по отношение на всички лица, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. от нея, включително и тези от сектор „Пробация“;

Наложила е на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на министъра на правосъдието да предприеме мерки, чрез които да бъде изравнено допълнителното месечно възнаграждение за изпълнение на специфични служебни дейности на всички държавни служители в затворите, затворническите общежития и арестите, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. в Заповед № ЧР-05-21/ 21. 01. 2019 г., включително и тези от сектор „Пробация“, като на основание чл. 67, ал. 2 от ЗЗДискр. е определила тримесечен срок

от влизане в сила на решението, министърът на правосъдието да предприеме мерки за изпълнението им и да уведоми Комисията за защита от дискриминация.

В жалбата се излагат подробни съображения за незаконосъобразност на Решение № 486 от 30. 09. 2019 г., постановено от Комисията за защита от дискриминация в оспорената част, като се иска неговата отмяна. В съдебното заседание министърът на правосъдието, чрез своите процесуални представители поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена.

Ответникът – Комисията за защита от дискриминация, не изпраща представител в проведеното съдебно заседание. В представено по делото писмено становище оспорва основателността на жалбата и моли същата да бъде отхвърлена.

Заинтересованата страна И. Я., редовно уведомен, не се явява и не изпраща процесуален представител.

Заинтересованата страна И. Д.-Х. се представлява от адв. К., която излага подробни аргументи за законосъобразност на обжалваното решение и моли жалбата да бъде отхвърлена.

Заинтересованата страна С. на служителите в затворите в България, не изпраща процесуален представител.

Останалите заинтересовани страни се представлява от адв. Д., който намира обжалваното решение за законосъобразно.

След като прецени събраните по делото доказателства, във връзка с доводите и съображенията на страните, Административен съд - София град приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Производството пред Комисията за защита от дискриминацията е образувано по повод на жалби, депозирани от И. Я. И., О. М. Ж., Д. Г. Й., К. Ц. Г., Р. С. К., П. С. Г., Р. И. Р., Н. И. А.-М., Д. Д. И., С. Х. И., Т. Г. М., Д. П. П., Р. П. К., С. В. П., П. К. Г., А. К. Б., И. И. Д.-Х., Х. И. Д., В. С. К., М. И. П.-Д. и Л. В. Тонов, в които са изложени оплаквания за дискриминация по признак „лично положение“ и нарушение на права по чл. 14 от ЗЗДискр. от страна на министъра на правосъдието.

Комисията за защита от дискриминация е приела сезирането за допустимо, образувала е производство и конституирала страните по преписката. След като е провела открити заседания с участие на страните и е събрала доказателства във връзка с твърдяната дискриминация, Комисията е приключила производството, като е издала акта, предмет на разглеждане в настоящето производство.

В хода на административното производство е установено, че със Заповед № ЧР-05-214/ 18. 11. 2016 г. на министъра на правосъдието са утвърдени Вътрешни правила за работната заплата на държавните служители по чл. 19, ал. 1, т. 1 от Закона за изпълнение на наказанието и задържането под стража /ЗИНЗС/ и § 79 от ПЗ на ЗИД на ЗИНЗС и лицата, работещи по трудово правоотношение в „Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ и териториалните й. Съгласно чл. 6 от Правилата основните месечни възнаграждения на държавните служители в ГДИН и териториалните й служби се определят съгласно таблица – приложение 1. Съгласно чл. 12 от Правилата, изплащането на допълнително възнаграждение за работа при специфични условия в ГДИН и териториалните й служби се извършва със Заповед на министъра на правосъдието. Със Заповед № ЧР-05-50/ 17. 02. 2017 г. министърът на правосъдието е изменил своята Заповед № ЧР-05-214/ 18. 11. 2016 г., като е утвърдил

нови приложения към чл. 6 и към чл. 8, ал. 3 от вътрешните правила от 01. 01. 2017 г. Със Заповед № ЧР-05-7/ 08. 01. 2018 г. на министъра на правосъдието са утвърдени нови приложения към чл. 6 и към чл. 8, ал. 3 от 01. 01. 2018 г.

Със Заповед № ЧР 05-121/ 13. 04. 2018 г. на министъра на правосъдието е утвърдено ново Приложение 1 към чл. 6, приложимо от 01. 03. 2018 г. Със Заповед № ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. на министъра на правосъдието е определено допълнително месечно трудово възнаграждение за изпълнение на специфични служебни дейности за служителите от ГДИН и териториалните й служби, като от 01. 01. 2018 г. е увеличена базата за определяне на допълнително възнаграждение в процент от 190 /сто и деветдесет/ лева, както следва:

1.1. На държавните служители, които осъществяват надзорно-охранителна дейност: а/ на надзорно-охранителния състав в затворите и арестите от I категория – до 90 на сто; б/ на надзорно-охранителния състав в затворите и арестите от II категория – до 70 на сто; в/ на надзорно-охранителния състав в затворите и арестите от III категория – до 50 на сто.

1.2. На служителите от сигнално-охранителна дейност – до 35 на сто.

1.3. на държавните служители на длъжност младши инструктор /дежурен/ в ГДИН до 40 на сто.

1.4. на държавните служители в местата за лишаване от свобода, които извършват социална дейност и възпитателна работа – до 15 на сто.

1.5. на медицинския персонал – до 15 на сто.

Със Заповед № ЧР-05-21 от 21. 01. 2019 г. на министъра на правосъдието по т. 1 е наредено на държавните служители в затворите, затворнически общежития и арестите, диференцирано да се изплаща допълнително месечно трудово възнаграждение за изпълнение на специфични служебни дейности и процент от 190 /сто и деветдесет/ лева, както следва:

1.1. На държавните служители, които осъществяват надзорно-охранителна дейност, включително началник на затвор, началник на затворническо общежитие и началник на поправителен дом: а/ на надзорно-охранителния състав в затворите и арестите от I категория – до 90 на сто; б/ на надзорно-охранителния състав в затворите и арестите от II категория – до 70 на сто; в/ на надзорно-охранителния състав в затворите и арестите от III категория и поправителните домове – до 50 на сто.

1.2. На държавните служители в местата за лишаване от свобода, които извършват социална дейност и възпитателна работа, и психологическа дейност:

а/ в затворите и затворническите общежития от I категория – до 90 на сто; б/ в затворите и затворническите общежития от II категория – до 70 на сто; в/ в затворите и затворническите общежития от III категория и поправителните домове – до 50 на сто.

1.3. На служителите от сигнално-охранителна дейност – до 35 на сто.

1.4. на държавните служители на длъжност младши инструктор /дежурен/ в ГДИН - до 40 на сто.

1.5. на медицинския персонал – до 20 на сто.

В оспорваната част на Решение № 486 от 30. 09. 2019 г. в КЗДискр. е приела, че Заповед № ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г., касаеща допълнителното месечно трудово възнаграждение за изпълнение на специфични дейности за служителите от ГДИН и териториалните служби въвежда огромна и по никакъв начин – мотивирана разлика в

размера на определеното допълнително трудово възнаграждение за изпълнение на специфични дейности на служителите от направление „Надзорно охранителна дейност“, в сравнение с останалите служители, които изпълняват сигнално-охранителна дейност, младшите инструктори, извършващите социална дейност и възпитателна работа, както и медицинския персонал. Констатирала е, че незаконосъобразно служителите от сектор „Пробация“ изобщо не са включени в посочената Заповед.

Приела е, че съгласно чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС всички изброени в т. 1 на посочената Заповед държавни служители изпълняват своите служебни задължения в затвори, затворнически общежития и арести, като е обосновала заключение, че тяхната дейност е специфична служебна дейност. Направила е извод, че всички жалбоподатели, включително и лицата от сектор „Пробация“ пряко осъществяват дейности по изпълнение на наказания или мярката за неотклонение задържане под стража, като пряко участват в/или подпомагат за реализиране на целите на наказанието по чл. 36, ал. 1 от НК – 1/ да се поправи и превъзпита осъденият към спазване законите и добрите нрави 2/ да се въздейства предупредително върху него и да му се отнеме възможността да върши други престъпления и 3/ да се въздейства възпитателно и предупредително върху другите членове на обществото.

Комисията е приела също, че министърът на правосъдието не е ангажирал каквито и да било доказателства, от които да се установи, че рискът, който естеството на работата носи при изпълнението на специфични служебни дейности, е по-малък при служителите от сигнално-охранителната дейност, младши инструктори, извършващите социална и възпитателна работа, както и при медицинския персонал, или пък служители от сектор „Пробация“, в сравнение с риска на работи при надзорно-охранителния състав. Изразил е становище, че диференцираното заплащане на надзорно-охранителния състав следва да бъде уредено в зависимост от категорията на затворите и арестите, в които работят съответните служители, след като рисковата среда в различната категории места е различна. КЗДискр. обаче не се е съгласил, че в това разделение по категории не следва да бъдат включени и всички останали длъжности, които се изпълняват от лицата, иницирали производството пред КЗДискр. В тази връзка е изложила аргументи, че в различните категории затвори и арести работи не само надзорно-охранителен персонал, а и такъв, включващ и други длъжности.

Обосновала е извод, че е останало неясно на какъв принцип точно са определени различните размери на допълнителните възнаграждения за специфични условия на труд и защо някои длъжности изобщо не са включени в Заповедта, след като работят при такива условия.

Поради това, Комисията е направила заключение, че с издаването на Заповед № ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗДискр. както спрямо жалбоподателите, така и спрямо служители в сходно положение, защото е допуснал за едни и същи специфични служебни дейности да заплаща различно по размер допълнително възнаграждение /за длъжностите по т. 1.2. до т. 1.5. от Заповедта/ или изобщо да не заплаща такова /на служителите от сектор „Пробация“/.

Същия извод Комисията е направила и по отношение на Заповед № ЧР-05-21 от 21. 01. 2019 г., издадена от министъра на правосъдието, като е приела, че с издаването на посочената Заповед министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал.

2 от ЗЗДискр. по отношение на всички лица, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. от нея, включително и тези от сектор „Пробация“.

Наложила е на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. на министъра на правосъдието да предприеме мерки, чрез които да бъде изравнено допълнителното месечно възнаграждение за изпълнение на специфични служебни дейности на всички държавни служители в затворите, затворническите общежития и арестите, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. в Заповед № ЧР-05-21/ 21. 01. 2019 г., включително и тези от сектор „Пробация“, като на основание чл. 67, ал. 2 от ЗЗДискр. е определила тримесечен срок от влизане в сила на решението, в който министърът на правосъдието да предприеме мерки за изпълнението им и да уведоми Комисията за защита от дискриминация.

При така установеното от фактическа страна, Административен съд – София град достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима - подадена е срещу подлежащ на оспорване пред съд административен акт, от лице, адресат на акта, чиято правна сфера той засяга неблагоприятно и в законоустановения 14-дневен срок, в съответствие с разпоредбата на чл. 68 от ЗЗДискр във връзка с чл. 152, ал. 1 и чл. 149, ал. 1 от АПК.

Разгледана по същество, жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА, поради следните съображения:

Законът за защита от дискриминацията цели установяване и санкциониране на всяко поставяне в неравностойно положение въз основа на признаците, изброени в чл. 4, ал. 1 от закона или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. В чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр. са посочени признаците, спрямо които се разпростира законовата забрана за дискриминация, включително и признакът „лично положение“. Съгласно чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства.

Разпоредбата на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. определя непряката дискриминация като поставянето на лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако разпоредбата, критерият или практиката са обективно оправдани с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими.

Върховният административен съд е имал възможност да посочи в практиката си, че за разлика от други защитени признаци - пол, раса, религия, увреждане, възраст, семейно положение, които са иманентно присъщи на човека, защитеният признак "лично положение" няма еднозначно, изначално прието обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния /материален и персонален/ обхват на закона и абсолютната забрана за дискриминация. Неравното третиране по признак "лично положение" следва да бъде извършено спрямо присъщо качество, признак или белег на лицето, отличаващи го от останалите лица. Безсъмнено, в настоящия случай признакът „лично положение“ е обвързан с конкретно заеманите длъжности и с вида

на съответните служебни дейности, изпълнявани от лицата, попадащи в обхвата на Решение № 486 от 30. 09. 2019 г., постановено от Комисията за защита от дискриминация.

Законът урежда специалната защита само срещу неравно третиране под формата на нееднакво, неправомерно правоприлагане на нормативни правила и/или установяване на порочни практики от страна на различните правни субекти, в т. ч. работодателите, основано на защитените признаци, по аргумент на чл. 1 във вр. с чл. 4 от ЗЗДискр. Съгласно чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр., работодателят осигурява равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд. По силата на чл. 28 ЗЗДискр., разпоредбите на този раздел се прилагат съответно и към служебните правоотношения. Правилото на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. задължава работодателя да осигурява равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд и не допуска неравенство в заплащането, което се дължи на защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. Макар да липсва легално определение на понятията „еднакъв труд“ и „равностоен труд“, не следва да има спор, че същите не са тъждествени. Според съда еднакъв труд по смисъла на чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. означава извършваната работа да е една и съща или много близка по съдържание на трудовите функции. Като равностоен труд по смисъла на чл. 14, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация следва да се приеме, че извършваната работа е различна, но анализът на сравняваните длъжности показва, че с оглед на умения, отговорности, изискуема квалификация, усилия за изпълнението им и условия на труд те са еквивалентни, т.е равностойни. При наличие на равностоен труд, в съответствие с чл. 14, ал. 1 от ЗЗДискр. работодателят също трябва да осигури равно заплащане, както при еднакъвия труд.

За да е налице нарушение на изискването за равенство в заплащането от работодателя по смисъла на чл. 14, ал. 1 ЗЗДискр., е необходимо да се установи, че неблагоприятното третиране на служителя, изразяващо се в получаване на по-ниско възнаграждение за еднакъв или равностоен труд, в сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някои от защитените признаци. Извеждането на защитата при упражняване на правото на труд в самостоятелен раздел в Закона за защита от дискриминация е с оглед на значимостта на обществените отношения, свързани с правото на труд на гражданите и произтичащите от тях специфики, но във всички случаи разглеждането на нарушаване правото на труд като проява на дискриминация следва да е основано на защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр.

В конкретния случай, като основание за издаваните Заповед ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. и Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г., министърът на правосъдието се е позовал на чл. 19, ал. 2 от ЗИНЗС.

Съгласно чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС служители в Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" и в териториалните ѝ служби са държавни служители, които пряко осъществяват дейности по изпълнение на наказанията или на мярката за неотклонение задържане под стража. Съгласно чл. 19, ал. 2 от ЗИНЗС за държавните служители по ал. 1, т. 1 се прилагат разпоредбите относно държавната служба в Закона за Министерството на вътрешните работи, доколкото в този закон не е предвидено друго.

Безспорно е, че в разпоредбата на чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС са включени

както служителите по т. 1 от Заповед ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. и Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г. /а именно служителите, работещи в местата за лишаване от свобода, от надзорно-охранителен състав, от сигнално-охранителна дейност, държавните служители на длъжност младши инструктор /дежурен/ в ГДИН, държавните служители в местата за лишаване от свобода, които извършват социална дейност и възпитателна работа и медицинският персонал/, така и служителите от сектор „Пробация“. Съгласно чл. 200, ал. 3 от ЗИНЗС прякото ръководство и контрол върху дейността на пробационните служби се осъществяват от главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията". Разпоредбата на чл. 201, т. 2 от ЗИНЗС предвижда, че пробационните служби организират и осъществяват пробационните мерки и ограничения за осъдените; а съгласно чл. 201, т. 3 от ЗИНЗС пробационните служби осигуряват необходимото наказателно-изпълнително въздействие за поправяне и превъзпитание на осъдените лица и постигане целите на наказанието.

Разпоредбата на чл. 42а от НК определя пробацията като съвкупност от мерки за контрол и въздействие без лишаване от свобода, които се налагат заедно или поотделно, след които са задължителна регистрация по настоящ адрес; задължителни периодични срещи с пробационен служител; ограничения в свободното придвижване; включване в курсове за професионална квалификация, програми за обществено въздействие; поправителен труд и безвъзмезден труд в полза на обществото. Съгласно чл. 42б, ал. 1 от НК пробационната мярка задължителна регистрация по настоящ адрес е явяване и подписване на осъдения пред пробационния служител или определено от него длъжностно лице в съответствие с определената от съда периодичност, но не по-малко от два пъти седмично, а съгласно ал. 2 пробационната мярка задължителни периодични срещи с пробационен служител се провежда в пробационната служба, на чиято територия е настоящият адрес на осъдения. По изключение те може да се проведат на друго подходящо място, определено от пробационния служител, ако важни причини налагат това. Срещите са планирани или извънредни по искане на пробационния служител или осъдения.

Ето защо, всички служители, посочени в чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС изпълняват дейност, свързана с изпълнение на наложените наказания и/или с мярката за неотклонение „задържане под стража“. Поради това, макар служителите от сектор „Пробация“ да не изпълняват своята служебна дейност в затворите, затворническите общежития и арестите, същите незаконосъобразно са били игнорирани при определяне на допълнителното трудово възнаграждение с посочените Заповед ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. и Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г., издадени от министъра на правосъдието. Действително, мястото на изпълнение на служебните задължения на служителите от сектор „Пробация“ не е в затворите, затворническите общежития или арестите, но доколкото и те пряко са ангажирани с изпълнението на наложено наказание на осъдени лица, то тяхната дейност също е специфична, макар и не по смисъла на § 1, т. 26а от ЗМВР, поради което и допълнителните възнаграждения на служителите от сектор „Пробация“ е следвало да намерят своето място в посочените Заповеди.

Дейността на всички служители, попадащи в приложното поле на чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС е сходна, макар и не еднаква, тъй като е свързана с осъществяване на контрол върху законосъобразното изпълнение на наказанията на осъдените лица, както и на тези с наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“. Поради това следва да се приеме, че трудът на всички лица по чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС е равностоен и попада в приложното поле на чл. 14, ал. 2 във вр. с ал. 1 от ЗЗДискр.

Това е така, защото за спецификата на дейността по чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС няма водещо значение единствено мястото на изпълнение на тази служебна дейност - дали е в затвори, в затворнически общежития, в арести или на други места, макар че и това законосъобразно е отчетено от министъра на правосъдието и КЗДискр. при определяне на размера на допълнителното трудово възнаграждение, в зависимост от категорията на затвора и затворническото общежитие, където е полага трудът. Характерно за цялата дейност на служителите, попадащи в приложното поле на чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС е, че при всички случаи тя носи риск, тъй като е свързана с пряк контакт с лица, които са осъдени за извършено престъпление с влязла в сила присъда и спрямо които се осъществява контрол във връзка със законосъобразното изпълнение на наложеното наказание. Ето защо, не може да се сподели твърдението, че служителите от сектор „Пробация“ не изпълняват специфична дейност, тъй като не попадат в посоченото понятие по смисъла на § 1, т. 26а от ЗМВР.

Вярно е, че в затворите и затворническите общежития е налице засилен контрол по отношение на свободното придвижване, но спецификата на работа на служителите по чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС е свързана не само и не предимно с мястото на изпълнение на служебните задължения, а с характера на самата работа, включваща ежедневен контакт с осъдени лица.

При издаването на Заповед ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. и Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г. министърът на правосъдието е пропуснал да съобрази, че съгласно чл. 54, ал. 1 от НК при индивидуализацията на наказанието съдът определя наказанието в пределите, предвидени от закона за извършеното престъпление, като се ръководи от разпоредбите на общата част на този кодекс и като взема предвид: степента на обществената опасност на деянието и дееца, подбудите за извършване на деянието и другите смекчаващи и отегчаващи вината обстоятелства. В тази връзка понятията „обществена опасност на дееца“ и „обществена опасност на деянието“ не са идентични.

Безспорно, в затворите и затворническите общежития изтърпяват наказанията си лица, които са извършили престъпления с по-висока степен на обществена опасност, а отделно от това - самите те се характеризират като личности с висока степен на обществена опасност.

Принципното положение, че наказанието лишаване от свобода се налага на лица с висока обществена опасност, не изключва по никакъв начин наличието на висока обществена опасност и по отношение на лица, на които е наложено наказание „Пробация“ и съответно – не определя работата на лицата, работещи в сектор „Пробация“ като дейност, при която е изключен рискът от контакт с лица, притежаващи висока степен на обществена опасност. Макар в повечето случаи наказанието „пробация“ да е предвидено като алтернатива

на наказанието „лишаване от свобода“, то съществуват и престъпления, за които законодателят е предвидил наказание „Пробация“ самостоятелно – така например за престъпление по чл. 197, т. 2 от НК /връщане или заместване на вещта при маловажен случай на кражба/ законодателят е предвидил наказание пробация или глоба от сто до триста лева. Освен това, не следва да се пренебрегва и обстоятелството, че по тежест наказанието пробация е поставено непосредствено след наказанието лишаване от свобода. Не на последно място, при предсрочно условно освобождаване от изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“, съгласно чл. 70, ал. 6 от НК в рамките на изпитателния срок, но за не повече от три години, съдът може да постанови една от пробационните мерки по чл. 42а, ал. 2, т. 1 - 4, като взема предвид доклад от пробационния служител. Тези пробационни мерки също подлежат на контрол на служителите от сектор „Пробация“, поради което не може да се приеме, че същите не са ангажирани с лица, на които е наложено наказание „лишаване от свобода“ и които не се характеризират като личности с висока обществена опасност.

Безсъмнено е също така, че работата с лица, лишени от свобода, притежава своята специфика, за което и самият законодател е предвидил различни категории на местата за изтърпяване на посоченото наказание. Това обаче не означава, че служителите от сектор „Пробация“, които също в своята ежедневна дейност работят с осъдени лица, макар и неизтърпяващи наказание „лишаване от свобода“, не са поставени в сравнима ситуация. На първо място, законодателят предоставя възможност многократно осъдено лице да бъде осъдено и на наказание „Пробация“, тъй като посоченото наказание за немалко престъпления в особената част на НК е предвидено като алтернатива на наказанието „Лишаване от свобода“ /преценката за чиято налагане е предоставена на съда/, поради което високата обществена опасност на извършителя на деянието не може всякога да бъде съизмерима с наложеното наказание „лишаване от свобода“.

Поради това, съдът приема, че спецификата в дейността на служителите по чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС не се състои единствено и предимно в мястото на изпълнение на служебната дейност, а следва да се изведе от факта, че всички посочени служители от ГДИН при изпълнението на своите служебни задължения осъществяват ежедневен контакт с лица, на които са наложени наказания за извършени престъпления, което обстоятелство поставя служителите от този сектор в риск, като извършващи специфична служебна дейност при изпълнение на наказанията и при контакт с лица, които се характеризират с висока степен на обществена опасност.

В тази връзка правилен е и изводът на КЗДискр., че министърът на правосъдието по никакъв начин не е мотивирал каква е спецификата на служителите от надзорно-охранителна дейност, която да се различава от тази на останалите лица, които работят в местата за лишаване от свобода и които също са в пряк ежедневен контакт с лица, осъдени на наказание „лишаване от свобода“, а именно – на служителите от сигнално-охранителна дейност, държавните служители на длъжност млади инструктор /дежурен/ в ГДИН, на държавните служители в местата за лишаване от свобода, които извършват социална дейност и възпитателна работа и на медицинския персонал.

И макар съдът да не споделя извода на КЗДискр., че служителите, обхванати от приложното поле на чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС изпълняват еднакъв труд, то според настоящия съдебен състав техният труд е равностоен, тъй като предвид специфичните условия на труд и усилия за изпълнението им /и съобразно вида и категорията на мястото, в което изпълняват служебните си задължения/, всякога се касае за осъдени лица с наложено наказание. Ето защо правилно Комисията е обосновала извод за нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗДискр, извършено от министъра на правосъдието при издаване на Заповед ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г., както и на Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г.

Законосъобразен в тази връзка е изводът, че всички лица, изпълняващи надзорно-охранителна дейност, сигнално-охранителна дейност, социална и възпитателна дейност, както и медицинска дейност следва да получават еднакво допълнително възнаграждение, съобразно категорията на мястото, в което изпълняват своите длъжности. Правилен е и изводът, че служителите от сектор „Пробация“ също следва да получават допълнително възнаграждение, тъй като тяхната дейност също е специфична.

Съдът споделя и извода на Комисията, че предвид разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр., именно министърът на правосъдието следва да докаже, че принципът на равно третиране не е нарушен. Липсата на представени в тази насока доказателства правилно са мотивирали Комисията да приеме, че е налице нарушение на чл. 14 от ЗЗДискр.

Макар КЗДискр. да не е уточнила изрично в своя акт, според съда в случая министърът на правосъдието е осъществил неравно третиране в заплащането на равностоен труд въз основа на защитения признак лично положение, свързан с конкретната длъжност при изпълнение на служебната дейност на служителите от различните звена, обхванати от приложното поле на чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС и които длъжности са предмет на Решение № 486 от 30. 09. 2019 г., постановено от Комисията за защита от дискриминация.

Именно спецификата на работа с осъдени лица, характерна за всички служители, чиято служебна дейност се обхваща от приложното поле на чл. 19, ал. 1, т. 1 от ЗИНЗС - включени в надзорно-охранителен състав, служителите от сигнално-охранителна дейност, на държавните служители на длъжност млади инструктор /дежурен/ в ГДИН, на държавните служители в местата за лишаване от свобода, които извършват социална дейност и възпитателна работа, на медицинския персонал, включително и на служителите от сектор „Пробация“ води до извод, че е налице сравним труд при извършваната от всички изброени служители дейност, при който труд следва да се заплаща еднакво допълнително възнаграждение, при съобразяване и отчитане и на мястото, в което се полага трудът, свързан с извършването на тази специфична дейност.

В тази връзка, законосъобразно на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. Комисията е указала на министъра на правосъдието да предприеме мерки, чрез които да бъде изравнено допълнителното месечно възнаграждение за изпълнение на специфични служебни дейности на всички държавни служители в затворите, затворническите общежития и арестите, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. в Заповед № ЧР-05-21/ 21. 01. 2019 г., включително и тези от

сектор „Пробация“, като на основание чл. 67, ал. 2 от ЗЗД е определила тримесечен срок от влизане в сила на решението, в който министърът на правосъдието да предприеме мерки за изпълнението им и да уведоми Комисията за защита от дискриминация.

Не се споделя и твърдението на жалбоподателя, че недопустимо Комисията се е произнесла по въпрос извън петитума на жалбата, тъй като е приела, че със Заповед ЧР-05-107/ 29. 03. 2018 г. министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗД за периода на действие на Заповедта, както по отношение на жалбоподателите, така и по отношение на всички лица - намиращи се в сравнимо-сходно положение с тях.

Съгласно чл. 47 от ЗЗДискр. Комисията за защита от дискриминация установява нарушения на този или други закони, уреждащи равенство в третирането, извършителя на нарушението и засегнатото лице. Следва да се отбележи, че съгласно чл. 50 от ЗЗДискр. производство пред комисията се образува както по жалба на засегнатите лица, така и по инициатива на Комисията. В тази връзка, според настоящия съдебен състав липсва законова пречка в производство, образувано по жалба на засегнатите лица, Комисията да установи нарушение и по отношение на други лица, които макар да не са подали жалба, безсъмнено са със същите засегнати права по смисъла на ЗЗДискр., както лицата, иницирали производството пред Комисията. Аргумент в подкрепа на този извод е и разпоредбата на чл. 65, т. 2 от ЗЗДискр., съгласно която с постановеното решение заседателният състав установява нарушителя и засегнатото лице.

Поради изложеното, Решение № 486 от 30. 09. 2019 г., постановено от Комисията за защита от дискриминация, в оспорената част е законосъобразно, вследствие на което жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

Предвид изхода на делото, Министерството на правосъдието следва да бъде осъдено да заплати направените по делото разноски. Основателна е претенцията на ответника за заплащане на юрисконсултско възнаграждение, като при определяне на неговия размер съдът следва да съобрази разпоредбите на чл. 78, ал. 8 от ГПК във вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ. В тази връзка, като взе предвид фактическата и правната сложност на делото, процесуалната активност на пълномощника - юрисконсулт, обема и качеството на осъществяваната процесуална дейност, съдът прие, че в полза на Комисията за защита от дискриминация следва да се присъдят разноски в размер на 100 /сто/ лева.

По отношение на искането за разноски, направено от адв. К. - процесуален представител на заинтересованата страна И. Д.-Х., съдът взе предвид, че на основание чл. 143, ал. 1 от АПК и чл. 38, ал. 2 във вр. с ал. 1, т. 3 от Закона за адвокатурата са налице предпоставките на адв. Б. К., оказала безплатна правна помощ на заинтересованата страна И. Д.-Х., да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в размера, определен в Наредбата по чл. 36, ал. 2 Закона за адвокатурата /л. 275 от делото/. Приложима за случая е разпоредбата на чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1/ 09. 07. 2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, поради което Министерството на

правосъдието следва да бъде осъдено да заплати на адвокат Б. К. възнаграждение в размер на 500 /петстотин/ лева. Разноските за адвокат, направени от И. Д.-Х. в административното производство пред Комисията за защита от дискриминация, не съставляват такива "за водене на делото" по смисъла на чл. 71, ал. 1 от ГПК и не попадат в обхвата на обективната отговорност за разноки, визирана в чл. 143, ал. 3 във вр. с ал. 1 от АПК, поради което и не следва да бъдат възстановени с настоящия съдебен акт. В тази насока е и Решение № 17250/ 29. 12. 201г. по адм. дело № 2823/2011 г., VII отд. на ВАС. Ако оспорващото лице приеме, че е претърпяло вреди от незаконосъобразен административен акт, в това число за адвокат в производството по издаването му, той може да търси обезщетение по реда на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Липсват доказателства, от които да се установи размерът на заплатеното адвокатско възнаграждение на адв. Д., поради което не следва да му бъдат присъждани разноски. Съгласно чл. 36, ал. 2 от Закона за адвокатурата размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента. Съгласно т. 1 от Тълкувателно решение № 6/2012 на ВКС, съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начинът на плащане – ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характера на разписка. Следователно, за да бъде удовлетворено искането за присъждане на адвокатско възнаграждение, налице е изискване за представяне на договор, с вписан начин на плащане. В случая не е представен договор за уговорено и внесено възнаграждение между адв. Д. и заинтересованите лица, чието процесуално представителство той осъществява, поради което на същия не следва да бъдат присъдени разноски за адвокатско възнаграждение.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК Административен съд – С. град, Второ отделение, 29 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на министъра на правосъдието против Решение № 486 от 30. 09. 2019 г., постановено от Комисията за защита от дискриминация, в частта, с която е установено че с издаването на своя Заповед № ЧР 05-107/ 29. 03. 2018 г. министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗДискр. за периода на действие на Заповедта, както по отношение на жалбоподателите, така и по отношение на всички лица - намиращи се в сравнимо-сходно положение с тях; в частта, с която е установено, че с издаването на своя Заповед № ЧР 05-21/ 21. 01. 2019 г. министърът на правосъдието е извършил нарушение на чл. 14, ал. 2 от ЗЗДискр. по отношение на всички лица, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. от нея, включително и тези от сектор „Пробация“, както и в частта, с която на основание чл. 76, ал. 1, т. 1 от ЗЗДискр. е наложено на министъра на правосъдието да предприеме мерки, чрез които да бъде изравнено допълнителното месечно възнаграждение за изпълнение на специфични служебни дейности на всички

държавни служители в затворите, затворническите общежития и арестите, посочени от т. 1.3. до т. 1.5. в Заповед № ЧР-05-21/ 21. 01. 2019 г., включително и тези от сектор „Пробация“, като на основание чл. 67, ал. 2 от ЗЗДискр. е определен тримесечен срок от влизане в сила на решението, в който министърът на правосъдието да предприеме мерки за изпълнението им и да уведоми Комисията за защита от дискриминация.

ОСЪЖДА Министерството на правосъдието да заплати на Комисията за защита от дискриминация сумата в размер на 100 /сто/ лева, представляваща разноски за юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Министерството на правосъдието да заплати на адв. Б. К. сумата в размер на 500 /петстотин/ лева, представляваща адвокатско възнаграждение на основание чл. 38, ал. 2 от Закона за адвокатурата.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от деня на съобщението, че решението е изготвено.

СЪДИЯ: